

Салтановська С.В.

вчитель історії,

Криворізька загальноосвітня школа I-III ступенів № 26

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧНІВ НА УРОКАХ ІСТОРІЇ

У Концепції «Нова українська школа» [1] в якості пріоритетних напрямків освіти виокремлюють перехід до нових освітніх стандартів та впровадження компетентнісного підходу. Тому актуальним стає формування компетентностей учнів у процесі навчання в школі, зокрема на уроках історії. Саме під час вивчення даного предмету у вчителя відкриваються широкі можливості щодо виховання своїх учнів чесними, свідомими громадянами та патріотами України, готовими до самореалізації, постійного (протягом усього життя) саморозвитку та самовдосконалення, прояву своєї активної громадської позиції.

На думку Пометун О. І., компетентність – об’єктивна категорія, яка фіксує суспільно визнаний комплекс знань, умінь, навичок, стосунків тощо певного рівня, які можуть бути застосовувані в широкій сфері діяльності людини [2, с. 16].

Селевко Г. К. визначає компетентність як інтегральну якість особистості, яка проявляється в її загальній здатності та готовності діяльності, що ґрунтується на знаннях та досвіді, які набуті в процесі навчання і соціалізації та орієнтовані на самостійну та успішну участь у діяльності [3, с. 139].

Ключові компетентності – ті, яких кожен потребує для особистої реалізації, розвитку, активної громадянської позиції, соціальної інклюзії та працевлаштування і які здатні забезпечити особисту реалізацію та життєвий успіх протягом усього життя [1, с. 12].

В таблиці 1 представлені ключові компетентності учнів та інтерактивні методи навчання, використання яких на уроках історії дозволить сформувати їх на високому рівні.

Наведені в таблиці інтерактивні методи не вичерпують їх загальну і кількість і можуть варіюватися та підбиратися вчителем відповідно до вікових та індивідуальних особливостей учнів класу.

На уроках історії ключові компетентності школярів можна формувати шляхом використання різноманітних інтерактивних методів навчання; аналізу історичних подій, фактів та явищ; під час проведення аналогії між минулим і сучасним. Учні повинні зрозуміти, що потрібно брати все найкраще з минулого і користуватися ним в майбутньому, не повторюючи помилок, що призвели до згубних наслідків.

Інтерактивні методи навчання для формування ключових компетентностей учнів на уроках історії

№ п/п	Ключова компетентність	Шляхи формування ключової компетентності	Інтерактивні методи
1	спілкування державною (і рідною у разі відмінності) мовами	– вільне висловлювання та аргументування власних думок, суджень та їх критична оцінка; – детальна розповідь про історичні події та явища, опис звичаїв, суспільного устрою тощо; – формулювання запитань, ведення дискусії, відстоювання своєї позиції; – складання опорних конспектів, таблиць, схем для кращого запам'ятовування матеріалу.	«Мікрофон», «Акваріум», «Рольова гра», «Коло ідей», «Мозковий штурм», «Займи позицію»
2	спілкування іноземними мовами	– оцінка результатів правління світових історичних громадських та політичних діячів з використанням фраз їх рідною мовою; – активна участь у всіх формах роботи на бінарних уроках (історія та іноземна мова); – моделювання діалогів світових історичних осіб їх рідною мовою.	«Мікрофон», «Рольова гра», «Шкала думок»
3	математична компетентність	– аналіз та узагальнення учнем історичного матеріалу; – визначення масштабу карти; – побудова графіків, діаграм, таблиць тощо; – розв'язування хронологічних задач, визначення хронологічних рамок епох, революцій тощо.	«Мозковий штурм», «Навчаючи-вчуся», «Дерево рішень»
4	основні компетентності у природничих науках і технологіях	– використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій на уроках історії; – проведення спостережень, аналізу; – збирання даних (опитування, анкетування, спостереження); – проведення археологічних досліджень тощо.	«Навчаючи-вчуся», «Коло ідей»
5	інформаційно-цифрова компетентність	– пошук в мережі Інтернет та робота з історичними джерелами та документами; – створення презентацій, публікацій як результатів дослідницької діяльності.	Робота в групах, парах, «Ажурна пилка»
6	уміння навчатися впродовж життя	– пошук додаткових історичних відомостей в мережі Інтернет, бібліотеках, архівних документах; – можливість дистанційного навчання; – вибудовування власної траєкторії самоосвітньої діяльності.	«Шкала думок», «Дерево рішень»
7	ініціативність і підприємливість	– генерування та втілення нових ідей під час групової та індивідуальної роботи; – прояв ініціативи при роботі в команді тощо.	«Коло ідей», «Мікрофон», «Займи позицію»
8	соціальна та громадянська компетентності	– парна, групова, колективна робота учнів; – визначення значення світових історичних подій для історії України; – пояснення історичних процесів, мотивів дій історичних осіб.	«Мікрофон», «Займи позицію», «Дерево рішень», «Судове слухання»
9	обізнаність та самовираження у сфері культури	– толерантне ставлення до інших націй і народів, засудження геноцидів; – визначення та порівняння особливостей архітектури, живопису, музики тощо різних культур.	«Ротаційні трійки», «Ажурна пилка»
10	екологічна грамотність і здорове життя	– усвідомлення важливої ролі забруднення навколишнього середовища для життя і здоров'я людини через проведення аналізу історичних подій, що призвели до екологічних катастроф і т.п.	«Громадянське слухання», дебати

Список використаних джерел:

1. Концепція «Нова українська школа». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/Новини/2016/12/05/konczepczyia.pdf>.
2. Пометун О.І. Теорія та практика послідовної реалізації компетентнісного підходу в досвіді зарубіжних країн / О.І. Пометун // Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи. – К.: «К.І.С.», 2004. – С. 15-25.
3. Селевко Г.К. Компетентности и их классификация / Г.К. Селевко // Народное образование. – 2004. – № 4. – С. 138-143.

Сувальська О.В.

викладач,

*Аграрно-економічний коледж
Полтавської державної аграрної академії*

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Інформатизація освіти є однією з ключових умов, що визначає подальший успішний розвиток інтелектуального потенціалу нації і суспільства в цілому. Інформатизація освіти вимагає впровадження у вищу освіту інноваційних методів, засобів та форм професійної підготовки майбутніх фахівців нової формації, створення потужної інформаційної інфраструктури у вищих навчальних закладах з розвиненим інформаційно-комп'ютерним навчальним середовищем. При цьому основою процесу інформатизації освіти – є сучасні інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ). Уміння викладача вдало застосовувати інформаційно-комунікаційні технології при викладанні навчальної дисципліни є одним з важливих структурних компонентів професіоналізму.

Потреби сучасного життя стимулюють модернізацію вітчизняної освіти і висувають перед вищими навчальними закладами вимогу постійного підвищення рівня підготовки фахівців будь-якої сфери на основі нових стандартів у рамках компетентнісного підходу. Успішне вирішення поставлених завдань призводить до необхідності використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі вищої школи з метою підвищення його ефективності і покращення якості навчання з урахуванням специфіки конкретної навчальної дисципліни.

Інтеграція вітчизняної освіти до світового освітнього простору, запровадження високих освітніх стандартів – це головні чинники, які визнають інформатизацію освіти одним з пріоритетних державних завдань. Інформатизація освіти передбачає процес створення, впровадження і використання інформаційно-комунікаційних технологій для підвищення ефективності усіх видів діяльності, що здійснюються в системі освіти.

Над проблемою застосування інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі сьогодні працюють багато українських науковців, серед яких В. Ю. Биков, О. М. Бондаренко, Я. В. Булахова, В. Ф. Заболотний, А. В. Зубов, Г. О. Козлакова, О. А. Міщенко, О. П. Пінчук, О. В. Шестопап та інші [4].

Поняття «*інформаційно-комунікаційні технології*» (ІКТ) не є однозначним. Узагалі ІКТ можна визначити як сукупність різноманітних технологічних інструментів і засобів, які використовуються для забезпечення процесу комунікації та створення, поширення, збереження та управління інформацією. Під